

Kontakt

Javna ustanova Park prirode Lonjsko polje
Krapje 16, HR-44 324 Jasenovac
www.pp-lonjsko-polje.hr
e-mail: info@pp-lonjsko-polje.hr

Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova EU
www.razvoj.gov.hr
www.strukturnifondovi.hr
e-mail: fondovi@mrrfeu.hr

**LONJSKO
POLJE**

Park prirode • Nature Park

FOND ZA ZAŠTITU OKOLIŠA I
ENERGETSKU UČINKOVITOST

**PARKOVI
HRVATSKE**

Parks of Croatia

„Sadržaj publikacije isključiva je odgovornost Javne ustanove Parka prirode Lonjsko polje.“

Projekt „Povećanje privlačnosti i obrazovnog kapaciteta Parka prirode Lonjsko polje izgradnjom posjetiteljskog centra 'Crna Roda' Osekovo“

OPĆI CILJ PROJEKTA

Povećanje atraktivnosti Parka prirode Lonjsko polje kroz izgradnjom posjetiteljskog centra Crna roda i povećanje obrazovnog kapaciteta ciljanih skupina-zaposlenika Parka, lokalnog stanovništva, ostalih relevantnih dionika na području Parka.

Prijavitelj projekta:

Javna ustanova Park prirode Lonjsko polje

Partneri projekta:

Grad Popovača i Sisačko-moslavačka županija

Suradnici na projektu:

TZ grada Popovače,
MO Osekovo,
Udruga „Voloderska jesen“,
KUD „Stjepan Šajnović“ Osekovo,
Udruga radionica „Narodno tkivo i vezivo“ Osekovo,
KUD „Potočanka“ Potok,
Udruga vinogradara i voćara „Škrlet“ Popovača,
Udruga za promicanje kulturnih i turističkih vrijednosti Moslavine „Moslavina info“,
Povjesna udruga „Moslavina“,
Središnji savez udruga uzgajivača hrvatskog hladnokrvnjaka,

Izviđački odred „Jelengrad“ Popovača,
NK „Dinamo“ Osekovo,
DVD Osekovo, LD „Kuna“ Osekovo i
Udruga žena Osekovo

Krajnji korisnici projekta:

- posjetitelji parka prirode
- lokalno stanovništvo
- poduzetnici

Područje provedbe projekta:

selo Osekovo i područje Parka prirode Lonjsko polje

Provedba aktivnosti projekta:

72 mjeseca (07/2014 – 07/2020)

Vrijednost projekta:

20.315.914,88 HRK

Bespovratna sredstva od strane

Ministarstva regionalnog razvoja i fondova EU:

12.826.999,00 HRK

Intenzitet potpore:

81,3924940 %

Izrada projektne aplikacije:

Razvojna agencija SIMORA

Projektant:

Arhitekti Roth&Čerina, Zagreb

Sadržaj projekta:

- gradnja Centra za posjetitelje u mjestu Osekovo s info-centrom i suvenirnicom
- prezentacijska dvorana
- edukativni park
- parkiralište
- sanitarni čvor
- turistički, edukativni i interaktivni interpretacijski sadržaji
- vidikovci koji će biti smješteni na 8 lokacija u cijelom Parku
- oprema za rekreaciju (solarni čamci, e-bicikli i dr.)
- turistička signalizacija
- sustav praćenja broja posjetitelja u Parku

Autor fotografije: Javna ustanova Park prirode Lonjsko polje

Autor fotografije: Vedute foto film

*Park prirode Lonjsko polje
Raznolikost uvjetovana poplavljivanjem*

Autor fotografije: Vedute foto film

O NAMA

Park prirode *Lonjsko polje* proglašen je 1990. godine, a šest godina kasnije Vlada Republike Hrvatske donijela je Uredbu o osnivanju Javne ustanove *Park prirode Lonjsko polje*, koja od 1998. godine upravlja zaštićenim područjem.

Park prirode Lonjsko polje geografski je smješten u području srednjeg toka rijeke Save, oko 75 km jugoistočno od Zagreba. Čak 50.650 ha zaštićenog područja smješteno je uz lijevu obalu rijeke Save u duljini od stotinjak kilometara.

Cijelo je područje Parka izrazito nizinski kraj, nadmorske visine od 90 do 110 m, a po karakteru je poplavno područje s naseljima ruralnog karaktera. Obostrano uz rijeku Savu nalaze se tradicijska seoska naselja, s dobro sačuvanom tradicijskom arhitekturom u drvu (hrast), i pripadajući kulturni krajolik Srednje Posavine. Na području Parka nalazi se 14 seoskih naselja – Osekovo, Stružec, Čigoč, Kratečko, Mužilovčica, Suvanj, Lonja, Trebež, Puska, Krapje, Drenov Bok, Jasenovac, Košutarica i Mlaka.

Park prirode Lonjsko polje jedno od najvećih i najocuvanijih prirodnih poplavnih područja u Europi. Svake godine se procesom periodičkog poplavljivanja u Lonjsko, Poganovo i Mokro polje izljevaju vode rijeke Save i njenih pritoka, što cijelo područje čini mjestom neprocjenjive i jedinstvene hrvatske i europske riznice bioraznolikosti. Nizinske poplavne šume hrasta lužnjaka i poljskog jasena predstavljaju najreprezentativnije komplekse šuma listača, ne samo u Europi, već u cijelom zapadnom palearktiku. Kada se poplavne vode povuku u korito rijeke Save, vlažni travnjaci postaju jedno od posljednjih područja u Europi gdje je tradicijsko pašarenje očuvano, a stoka slobodno pase na velikim zajedničkim pašnjacima.

Ovo područje je stanište za više od dvije trećine sveukupne populacije ptica u Hrvatskoj, čija stabilnost zavisi o očuvanosti i kompaktnosti velikih kompleksa nizinskih poplavnih šuma i travnjaka. Područje je i jedno od najvažnijih mrjestilišta riječne ribe u cijelom dunavskom slijevu. Ekološki procesi i dinamika playljenja oblikovali su specifičan način tradicionalnog korištenja

zemljišta stvaranjem jedinstvenog mozaika antropogenih i prirodnih staništa važnih za očuvanje biološke i krajobrazne raznolikosti. Lokalno stanovništvo očuvalo je tradicijski način života. Ekstenzivno pašarenje stokom, konjima i svinjama (što uključuje i nekoliko autohtonih pasmina poput slavonsko-srijemskog podolskog goveda i turopoljske svinje), kao i očuvanost jedinstvene tradicijske arhitekture drvenih kuća, čine ovo područje jedinstvenim primjerom prirodnog, krajobraznog i kulturnog naslijeda.

Temeljne aktivnosti korištenja zemljišta su pašarenje, lovstvo, ribolov, šumarstvo i upravljanje vodama. Prirodna poplavna područja Lonjskog, Mokrog i Poganovog polja imaju ključnu ulogu u sustavu za obranu od poplava te u međunarodnom kontekstu predstavljaju jedan od prvih primjera u svijetu u kojima se obrana od

poplava temelji na korištenju prirodnih poplavnih površina.

Ove prirodne retencije su, osim u sustavu obrane od poplava, važne u procesu pročišćavanja voda iz vodotoka, obnovi zaliha podzemnih voda te ublažavanju ekstremnih hidroloških i meteoroloških posljedica klimatskih promjena.

Uprava Javne ustanove Park prirode Lonjsko polje smještena je u selu Krapju, a u naseljima Čigoč, Repušnica, Krapje i Osekovo nalaze se Prijamni i edukativni centri za posjetitelje. Aktivnosti Ustanove usmjerenе su na zaštitu, održavanje, očuvanje i promicanje temeljnih prirodnih i kulturnih vrijednosti Parka. Osmišljeni su edukativni programi za djecu, a Ustanova također nudi i stručno vođenje posjetitelja. Ustanova provodi stručna i znanstvena istraživanja te organizira edukativne i stručne radionice, skupove i manifestacije.

Autor fotografije: Hrvatski Fotosavez

Autor fotografije: Boris Krstinić

Živi s vodom, ne protiv nje!

Autor fotografije: Goran Šafarek

VRIJEDNOSTI PARKA PRIRODE LONJSKO POLJE

PRIRODNE VRIJEDNOSTI

Jeste li znali da je čuvena slavonska hrastovina i danas pojam *izvrsnosti* u mnogim zemljama Europe.

Nizinske poplavne šume

Najveći kompleksi prirodnih i očuvanih poplavnih nizinskih šuma hrasta lužnjaka, poljskog jasena i crne johe u

Europi nalaze se upravo na području Parka prirode Lonjsko polje. Imaju neprocjenjivu biološku i krajobraznu vrijednost. Moć nizinskih poplavnih šuma ogleda se u oblikovanju staništa i krajobraza, te se u tim šumama razvijaju neke specifične vrste

prilagođene poplavama. Voda i poplava glavni su faktori koji diktiraju razvoj vrsta i biljnih zajednica šumskih staništa. Čak 70% Parka prirode Lonjsko polje pokrivaju nizinske poplavne šume.

Vlažni travnjaci

Poplavni travnjaci su jedna od najdinamičnijih staništa. Površinom pokrivaju oko 20% površine parka prirode Lonjsko polje. Uslijed periodičke dinamike plavljenja vodama rijeke Save i njenih pritoka, livade košanice i pašnjaci za ispašu stoke Lonjskog i Mokrog polja su gotovo svake godine 30 - 100 dana potpuno ili djelomično poplavljeni. Imaju značajnu ulogu kao retencijsko područje u sustavu obrane od poplave te imaju veliku ekološku i gospodarsku vrijednost kao dio tradicionalnog sustava pašarenja

i očuvanja izvornih hrvatskih pasmina. Osim toga, tu se nalazi jedno od najvećih mrjestilišta šarana u cijelom dunavskom slijevu, žličarka jedino u Lonjskom polju koristi pašnjake kao hranilišta, a kosac osim livada košanica u Lonjskom polju koristi i prirodne livade visokih šaševa za gniježđenje.

Čagalj se kao sisavac iz porodice pasa popularno naziva i vuk iz močvare te danas sve više zauzima prostor panonske nizine.

Životinjski svijet

Na području Parka prirode Lonjsko polje evidentirano je 58 vrsta sisavaca, 16 vrsta vodozemaca, 10 vrsta gmazova, 38 vrsta vretenaca, 33 vrsta riba te čak 250 vrsta ptica od kojih 138 i gnijezdzi. Najznačajnije ptice koje su indikator očuvanosti staništa i kulturnog krajobraza su bijela roda, crna roda, štekavac, žličarka i kosac.

Roda (*Ciconia ciconia*) je među poznatijim pticama selicama u Europi, koja svojim izgledom privlači znatiželjne poglede ljudi. Adaptacijske osobine rode u suživotu s ljudima vidljive su kroz građu gnijezda koja su usko vezana za ljudske građevine. Zbog velikog broja gnijezda na krovovima drvenih posavskih kuća, selo Čigoč je 1984. godine proglašeno prvim europskim selom roda.

Crna roda (*Ciconia nigra*) je ptica selica i naša autohtona gnijezdarica od travnja do rujna. Za razliku od bijele rode, gnijezda gradi na visokom drveću u mirnim i skrovitim dijelovima starih šuma. Hrani se uz rubove stajačih voda i na otvorenim močvarnim i travnjačkim predjelima u blizini šume. Ne voli uznemiravanje i svakih nekoliko godina mijenja mjesto za gniježđenje.

Štekavac (*Haliaeetus albicilla*) je zbog snažne konstitucije najveći je među našim orlovinama. Gnijezdi u šumi u blizini velikih vodenih površina – poplavnih područja, rijeka, jezera i u obalnim područjima. Oko 15 % hrvatske populacije te ptice gnijezdi na području Parka prirode Lonjskog polja. Stabilnost četrdesetak gnijezdečih parova je indikator očuvanosti integriteta nizinskih poplavnih šuma Srednje Posavine, a Lonjsko polje time zauzima važno mjesto za populaciju štekavca u cijelom dunavskom slijevu.

Autor fotografije: Boris Krstinić

Žličarka (*Platalea leucorodia*) gnijezdi u posebnom (ornitološkom) rezervatu Krapje đol u mješovitoj koloniji sa sivom čapljom, čapljom dangubom, malom bijelom čapljom, žutom čapljom, gakom i čapljom govedaricom. Gniježđenje žličarki podiže vrijednost lokaliteta s regionalnog na međunarodnu razinu.

Biljni svijet

Na području parka evidentirano je 550 biljnih vrsta, a najznačajnija od njih je raznorotka, koja je u Europi gotovo izumrla zbog nestanka močvarnih i vlažnih staništa. U Hrvatskoj je rasprostranjena na poplavnim pašnjacima savskog nizinskog poplavnog područja. Četverolisna raznorotka u gustom sklopu pokriva muljevite površine pašnjaka u depresijama, a u vrijeme povlačenja poplavnih voda postaje kopnena biljka.

Očuvanje ove vrste vezano je za tradicionalno pašarenje, prije svega ispašu svinja, u kojima značajni udio izvornih pasmina obitava veći dio godine na otvorenim zajedničkim pašnjacima. U rano proljeće, kada se povuče poplava, svinje prve izlaze na pašnjake i rovanjem i kaljužanjem pogoduju širenju rizoma raznorotke i stvaranju povoljnih ekoloških uvjeta za rast i razvoj te biljke.

Autor fotografije: Boris Krstinić

Autor fotografije: Javna ustanova Parka prirode Lonjsko polje

Izvorne pasmine

Izvorne pasmine čuvaju identitet ovog područja. Karakterizira ih adaptacija na ekstremne uvjete preživljavanja na otvorenom. Imaju čvrstu konstituciju tijela i socijalnu komponentu ponašanja bitnu za očuvanje pašarenja na velikim kompleksima zajedničkih pašnjaka. Lonjsko polje je s pravom jedno od područja s najvećom koncentracijom izvornih pasmina, koje su ovdje nastajale i oblikovale svoje genetsko naslijede.

Izvorne pasmine u Parku prirode Lonjsko polje: hrvatski posavac, hrvatski hladnokrvnjak, turopoljska svinja, slavonsko - srijemsko podolsko govedo, posavska guska, posavski gonič. Republika Hrvatska, kao potpisnica Konvencije o biološkoj raznolikosti iz 1992. g., svrstala je turopoljsku svinju u red najugroženijih izvornih pasmina.

KRAJOBRAZNE VRIJEDNOSTI

Od prilagodbe poplavama do kulturnog krajolika

Kulturni krajolik parka prirode Lonjsko polje iznimno je primjer područja u kojem su ljudi u potpunosti svoj način življenja prilagodili poplavama. Duga i neprekidna tradicija življenja s poplavama je stvorila izvanredan sustav koji se isprepliće kroz sve aspekte ljudske interakcije s okolišem, kao što su tradicionalne građevine, organizacija naselja i oblikovanje krajolika, korištenje zemlje, izvorne pasmine koje su potpuno prilagođene uvjetima poplavljivanja. Naseobinska matrica kulturnoga krajolika u Lonjskom polju

proizašla je iz povijesnih okolnosti i iz prirodnih odrednica prostora.

Ljudi su organizirali život na najsigurnijim mjestima, uzvisinama ili *gredama* uz samu rijeku Savu. Iza naselja nalaze se voćnjaci, oranice i livade, dalje košanice i poplavni pašnjaci, i na kraju poplavne nizinske šume. Ovaj slijed korištenja zemljišta strogo prati dolazak poplave i povlačenje vode.

Svake godine se iz rijeke Save i njenih pritoka izlije i do jedne milijarde kubnih metara vode. Tada Lonjsko, Mokro i Poganovo polje postaju jedno veliko jezero.

Rijeka Sava

Od brze planinske rijeke ulaskom u Panonsku nizinu Sava postaje ravnica riječka. Ovdje počinje meandrirati i oblikovati tipična nizinska poplavna područja. Svojom

dinamikom, kroz dugi niz godina, rijeka mijenja izgled obala i krajolika, stvarajući povišene obale ili grede, rukavce i poplavne nizine što stvaraju sliku tipičnog poplavnog krajobraza nizinskih rijeka. U Lonjskom polju ljudi su s godinama naučili živjeti s rijekom, a svojom prilagodbom poplavi stvorili sklad prirodnih i kulturnih elemenata krajobraza. Prihvatali su vodu kao vladara, oslanjajući se na staru i mudru izreku što otkriva tajnu uspješnoga života u poplavnom području.

Tradicijsko pašarenje

*Ah, ta sloboda – da mogu govoriti, rekli bi konji, krave i svinje koji slobodno borave na pašnjacima i u šumama Lonjskoga polja. Za poplava i snježne zime seljaci svoje blago drže u toplim i suhim štalama, hraneći ga i brinući se o njemu. Dolaskom proljeća i povlačenjem poplave seljaci puštaju stoku u polje na ispašu. Takav način držanja i uzgoja stoke nazivamo *Tradicijsko pašarenje*.*

Lonjsko polje jedino je područje u Europi gdje se održao takav način uzgoja stoke. Tradicionalno pašarenje je arhaični sustav pašarenja, po kojem se na pašnjaku drži više vrsta životinja. To je upotreba vlažnih staništa na najekonomičniji način. Postoji određeni logični slijed ishrane. Svinje pripreme pašnjak na način da preriju zemljiste, što pridonosi kvalitetnijem rastu trave za krupniju stoku koja dolazi. Takav sustav je esencijalan za održavanje krajolika i zaštitu biološke raznolikosti.

Autor fotografije: Boris Krstinić

KULTURNE VRIJEDNOSTI

Drvene kuće od hrastovine su prosječno stare od 150 - 200 godina, a popularno se zovu *čardaci ili hiže na trem*.

Tradicijska arhitektura

Jedna od najznačajnijih komponenti očuvane kulturne baštine Parka prirode Lonjsko polje je graditeljska baština. Graditeljska baština i stambene građevine odraz su nedjeljivosti i suživota ljudi i prirode, što se vidi u tradicionalnoj gradnji koja je od prirodnog

materijala (hrastovina) izvedena kao odraz umijeća lokalnih graditelja i uvijek uklopljena u prirodni okoliš na najbolji mogući način. U sačuvanim starijim kućama drvena je građa kalana ili tesana dok je u novijoj gradnji uobičajena piljena.

Zidovi su građeni debelim balvanima, a na njih se oslanja stropna i na kraju krovna konstrukcija. Iako ima i prizemnica, katnice su odraz višestoljetnog razvoja i prilagođavanja graditeljskog umijeća načinu života i području izloženom učestalim poplavama.

Sela uzduž rijeke Save su cestovnog tipa s građevinama poredanima uz cestu koja prati tok rijeke.

Autor fotografije: Boris Krstinić

U povijesnom građevinskom području naselja Krapja očuvani su izvorna matrica i velik broj zgrada tradicijske drvene arhitekture u vrlo slikovitom ambijentu karakteristične linijske prostorne organizacije sela. Osim tradicijske arhitekture, u selu se mogu vidjeti povijesne zgrade javnog karaktera – crkva, župni dvor, vatrogasni dom, gostionica, zgrada općine, mlin i groblje. Zbog tih vrijednosti, Krapje ima nacionalni značaj i jedino je selo u Hrvatskoj koje ima status Sela graditeljske baštine te se u njemu od 1995. godine tradicionalno obilježava Dan europske baštine.

Obitelji u kojima su muškarci kao graničari služili carskoj vojsci bile su oslobođene kmetskog statusa.

Vojna granica Pogranična zemlja

Povijesna ostavština ovog područja iz vremena vojne granice je neizmijenjena organizacija prostora koja je posljedica graničnog područja između Habsburške Monarhije i Osmanskog Carstva.

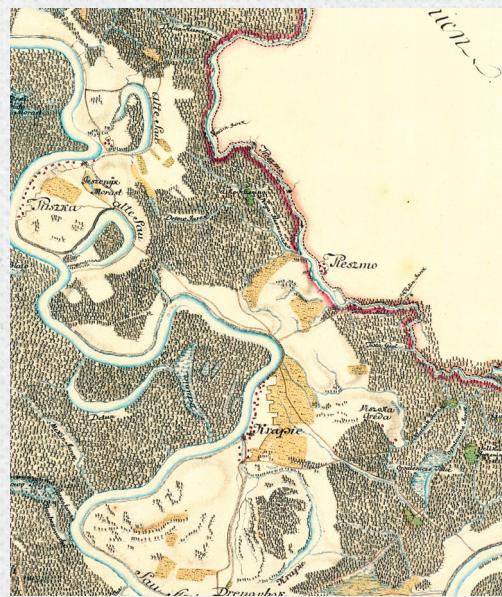

Rijeka Sava bila je prirodno razgraničenje i dio 1.750 km duge granice između Istoka i Zapada, a prirodna poplavna područja tampon zona. Tisućljetnom sedimentacijom rijeka je stvorila prirodne uzvisine tzv. grede koje su bile predložak

za formiranje vojnih naselja. Razvijene su cestovne mreže, koridori kroz močvarna područja, cestovna naselja, pašnjaci, oranice, koji su zadržali svoju autentičnost u organizaciji prostora do danas.

Granica, odnosno Vojna Krajina, na ovom području postojala je gotovo 350 godina, a štitila je Europu od osvajačkih pohoda i služila kao kordon za zaštitu od zaraznih bolesti.

Međutim, granica je bila kontrolirano otvorena za trgovinu, gospodarstvo i kulturnu razmjenu. Uz nju su bile utvrde sa stražarnicama (*kulama*) i kuće na stupovima (*čardaci*), no puno više od fortifikacija štitile su je močvare, šume i rijeke, koje su bile sastavni dio vojne strategije. Vojna krajina razvojačena je tek 1873. godine, a dio granice uz Savu koji je danas dio Parka prirode, vremenski je najdulje pripadalo Vojnoj Krajini.

Autor fotografije: Javna ustanova Park prirode Lonjsko polje

Etno baština

Etnografska baština predstavlja vrlo dobro sačuvanost predmeta vezanih uz tradicijsko gospodarenje i život, opreme domaćinstava i alata te rukotvorstvo. Pjesme, plesovi, običaji i usmena predaja dio su nematerijalne kulturne baštine i pokazuju povezanost ljudi s povijesnim razdobljem vojne granice, rijekom Savom i Lonjskim poljem kao bitnom odrednicom sveukupnog života.

Tradicionalna *posavska nošnja* tkana je od lanene niti i ima barokna obilježja, prepoznatljiva je u kroju, cvjetnim motivima i bogatom koloritu. Sve do sredine 20. st. u ovom kraju su se uzgajali konoplja i lan. Konoplju su uzgajali zbog vlakana od kojih su se preli i izrađivali konop, užad za sijeno, prekrivači za kola i stoku te prostirke za hranu u polju.

Od lana su se izrađivala fina tkanja, narodne nošnje, kao i platna za oltare i svečano crkveno ruho. Od davnina se ovdje tkalo na vodoravnom tkalačkom stanu, zvanom stan ili natra, koji je imala gotovo svaka kuća. Stanovništvo Lonjskog polja do danas je sačuvalo umijeća, vještine, običaje, vjerovanja, mitove, legende i sl. Od rukotvorstava se još i danas u nekoliko obitelji prakticiraju tkanje na drvenom tkalačkom stanu, izrada košara od pruća, izrada ribarskih mreža, izrada drvenih čamaca, proizvodnja vlastite hrane te arhaične kulinarske vještine i pripremanje starinskih jela. Dio bogate nematerijalne kulturne baštine Lonjskog polja možete vidjeti u registriranim etnografskim zbirkama u Čigoču, Mužilovčici i Krapju.

Monoksili su danas iznimno rijetka vrsta tradicijskih čamaca koji su izrađeni iz jednog komada dubljenog drveta.

Tradicijsko ribarstvo U prošlosti važna gospodarska grana, danас...

Republika Hrvatska donijela je rješenje kojim tradicijski ribolov na području Parka prirode Lonjsko polje i Moslavine ima svojstvo nematerijalnog kulturnog dobra. Zaštita ima za cilj poticati sudjelovanje zajednice u identificiranju i prenošenju dobra, promovirati kulturno dobro održavanjem izložbi i stručnih skupova, prenositi znanja i vještine putem seminara i radionica, istraživati i dokumentirati dobro te štititi od nestajanja ili uništenja.

Tradicijsko ribarstvo na području Lonjskog polja i Moslavine iznimno je primjer kontinuiteta u prenošenju umijeća ekološkog i održivog sustava ribarenja pomoći alata proizvedenih u kućnoj radnosti od prirodnih materijala.

Neki od alata tradicijskog ribarstva su mreža rajterica, mreža splavarica, koš, vrška, struk, sačmarica, sak. U prošlosti je tradicijski način ribolova imao puno veće značenje za domicilno stanovništvo, naročito nakon Drugog svjetskog rata kada je za stanovništvo Lonjskoga polja bilo dopuna poljoprivredi i stočarstvu.

Danas tradicijsko ribarstvo ima značaj u razvoju ruralnog turizma.

Alati tradicijskog ribarstva, tehnike lova i suveniri predstavljaju značajan i kvalitetan sadržaj u razvoju turističke ponude Parka prirode Lonjsko polje i Moslavine.

Autor fotografije: Javna ustanova Park prirode Lonjsko polje

Autor fotografije: Javna ustanova Park prirode Lonjsko polje

Autor fotografije: Javna ustanova Park prirode Lonjsko polje

Svake godine sredinom rujna u Krapju se obilježavaju Dani europske baštine!

Autor fotografije: Javna ustanova Park prirode Lonjsko polje

OD PRVOG ORNITOLOŠKOG REZERVATA U HRVATSKOJ DO UNESCO-a

1963. proglašenje posebnog (ornitološkog) rezervata Krapje đol

Davne 1957. godine prof. dr. Hartmut Ern je „proputovao“ Lonjsko polje na biciklu i otkrio koloniju žličarki u Krapje đolu te dao značaj doprinos u proglašenju prvog ornitološkog rezervata u Hrvatskoj. Zaslugom dr. Martina Schneider - Jacobya, koji je dao svoj doprinos u revitalizaciji Krapje đola 1989. godine, razne rijetke vrste čaplji i žličarka i danas uspješno gnijezde u ovom rezervatu.

1969. proglašenje posebnog (ornitološkog) rezervata

Proglašenje drugog ornitološkog rezervata Rakita, smještenog u samom poplavnom području Lonjskoga polja temelji se na bogatoj fauni ptica, koja obitavaju na trsci i rogozu te u depresijama, koje su dugo nakon što poplava ode pogodna hranidbena i gnijezdeća staništa za mnoge ptice močvarice.

1989. uključivanje 200 000 ha Posavine, uključujući Lonjsko i Mokro polje, na popis Područja važnih za ptice (IBA Important Bird Area)

Riječni i očuvani poplavni ekosustav Srednje Posavine dom je mnogim pticama na zimovanju, gnjezdilište ili hranilište i odmorište na migratornom putu. Ptice su važan indikator očuvanja vlažnih staništa, te je cijelo područje proglašeno IBA područjem.

1990. proglašenje Parka prirode Lonjsko polje zaštićenim područjem

Prirodne, krajobrazne i kulturne vrijednosti Parka prirode Lonjsko polje čuvaju se razumnim korištenjem i integriranim upravljanjem, što je osigurano zaštitom područja u kategoriji parka prirode.

1993. Lonjsko i Mokro polje na Ramsarskom popisu vlažnih staništa od međunarodne važnosti

Važno mrjestilište za ribe, gniazđenje 1% populacije žličarke, te zimovanje 20.000 jedinki ptica neki su od kriterija da su Lonjsko i Mokro polje s Krapje dolom stavljeno na Ramsarski popis vlažnih staništa od međunarodne važnosti.

1994. Njemačka zaklada EuroNATUR proglašila selo Čigoč prvim „europskim selom roda“

Na krovovima kuća i gospodarskih objekata nalazi se veliki broj gniazda

bijele rode, a okolni travnjaci i oranice pružaju rodama obilje hrane za mladunčad. Parovi roda mogu othraniti i do pet mlađih ptica u sezoni. Svake godine u lipnju povodom Dana prvog europskog sela roda stanovnici sela Čigoč slave „Štrokovo”.

1995. proglašenje sela Krapje „Selom graditeljske baštine“, Nacionalni odbor Vijeća Europe

Zbog velikog broja drvenih kuća i očuvane tradicionalne i povjesne strukture sela, Nacionalni odbor Vijeća Europe dodijelio je Krapju naslov „Selom graditeljske baštine“. Od 1995. godine svake godine se u rujnu obilježavaju Dani graditeljske baštine.

1996. Osnivanje Javne ustanove Park prirode Lonjsko polje

Parkom prirode Lonjsko polje upravlja Javna ustanova, koja je dvije godine nakon proglašenja započela sa radom. Sa sjedištem u Krapje i ustrojem pet službi, Ustanova upravlja područjem temeljem Zakona o zaštiti prirode.

Autor fotografije: Hrvatski Fotosavez

2005. Park prirode Lonjsko polje upisan na Pristupnu listu UNESCO Svjetske baštine

Republika Hrvatska je prepoznala međunarodne vrijednosti Parka prirode Lonjsko polje te je na prijedlog UNESCO stavio dobro na Listu Svjetske baštine u kategoriji mješovitog dobra - prirodna i kulturna baština.

Od proglašenja Čigoča prvim Europskim selom roda 1994. godine, EuroNATUR je do danas isti naslov dodijelio još 14 sela u 14 europskih država.

Autor fotografije: Hrvatski Fotosavez

Autor fotografije: Javna ustanova Park prirode Lonjsko polje

TURISTIČKA INFRASTRUKTURA ZA POSJETITELJE

PRIJAMNI I EDUKATIVNI CENTAR CRNA RODA

Prijamni i edukativni centar Crna roda smješten je u selu Osekovo na ulazu retenciju Lonjskog polja. U prijamnom centru nalaze se multimedijalna dvorana za 50 osoba, galerijski prostor, interpretacijski sadržaji, suvenirnica i sanitarni čvor, a na vanjskom prostoru nalaze se edukativni sadržaji, parkiralište kao i prostor za odmor. Osim suvenira, posjetitelji u suvenirnici mogu kupiti turističku kartu, publikacije i različite tiskovine o Parku, stručnu literaturu, digitalne zapise, razglednice, majice i sl. Ovdje se može iznajmiti obični bicikl, električni bicikli i kanu a također se može dogovoriti i vožnja solarnim čamcima ili brodom po rijeci Savi. Iz prijamnog centra kreće staza prema rijeci Lonji uz koju postoji vidikovac i odmorište.

Adresa: Gornje selo, Osekovo
Telefon: +385 (0)44 672 080

PRIJAMNI I EDUKATIVNI CENTAR ČIGOĆ

Prijamni i edukativni centar je smješten u revitaliziranoj drvenoj posavskoj kući, gdje Vas očekuje vodič-edukator koji Vam može dati niz informacija o Čigoću, kao i o Parku prirode Lonjsko polje. U prizemљу su uređeni mala tradicionalna stolarska radionica, suvenirnica i sanitarni čvor.

Osim suvenira, posjetitelji u suvenirnici mogu kupiti turističku kartu, publikacije i različite tiskovine o Parku, stručnu literaturu, digitalne zapise, razglednice, majice i sl. Pod kolnicom i u dvorištu centra, za najavljenе skupine posjetitelja

izvodi se edukativni program *Bijela roda u Čigoču*. Ovdje se može iznajmiti bicikl kao i kanu, a također se može dogovoriti vožnja solarnim čamcima ili brodom po riječi Savi.

Adresa: Čigoč 26, Čigoč
Telefon: +385 (0)44 715 115

PRIJAMNI I EDUKATIVNI CENTAR KRAPJE

Prijamni centar i edukativni centar Krapje smješten je u dvorištu obnovljenih posavskih prizemnica, a otvoren je tijekom cijele godine. U prijamnom centru nalazi se multimedijalna dvorana za 50 osoba, a turistički vodič-edukator Parka prirode može Vam dati niz informacija o selu Krapje, kao i o Parku prirode Lonjsko polje. U sklopu edukativnog centra nalaze se i mali galerijski prostor, suvenirnica, sanitarni čvor, a na vanjskom prostoru nalaze se parkiralište, interpretacijski sadržaji za djecu i odrasle, gater s posavskim konjima i prostor za roštiljanje. Osim suvenira, posjetitelji u suvenirnici mogu kupiti turističku kartu, publikacije i različite tiskovine o Parku, stručnu literaturu, digitalne zapise, razglednice, majice i sl. Ovdje se može iznajmiti bicikl i kanu, a također se može dogovoriti vožnja solarnim čamcima ili brodom po riječi Savi.

Dvorište je uređeno za igru i odmor, a za najavljene skupine posjetitelja izvode se edukativni programi *Krapje - selo graditeljske baštine, Posavski konj i Rijeka Sava*. U dvorištu počinje atraktivna

pješačka staza *Staza graničara*, dužine 4,8 km, koja povezuje selo Krapje i Drenov Bok. Na stazi se mogu promatrati turopoljske svinje, podolska goveda, kao i ptice u ornitološkom rezervatu Krapje dol.

Adresa: Krapje 18, Krapje
Telefon. +385 (0)44 672 080

PRIJAMNI I EDUKATIVNI CENTAR REPUŠNICA

U prijamnom centru nalaze se multimedijalna dvorana i info centar, gdje Vam turistički vodič - edukator Parka prirode može dati niz informacija o selu Repušnica, kao i o Parku prirode Lonjsko polje. U sklopu edukativnog centra nalaze se i mali galerijski prostor, suvenirnica, sanitarni čvor i prostor za roštiljanje. Osim suvenira, posjetitelji u suvenirnici mogu kupiti turističku kartu, publikacije i različite tiskovine o Parku, stručnu literaturu, digitalne zapise, razglednice, majice i sl. Ovdje se može iznajmiti bicikl i kanu. Zanimljivo je da u Repušničkom polju, koje se nalazi u neposrednoj blizini ovog centra, osim pješačkih i biciklističkih staza, postoje i staze za jahanje. Nedaleko od prijamnog centra nalaze se i poznate Moslavacke vinske ceste koje imaju bogatu ponudu vrsnih moslavackih vina. Ovdje se može iznajmiti bicikl i kanu, a također se može dogovoriti vožnja solarnim čamcima ili brodom po riječi Savi.

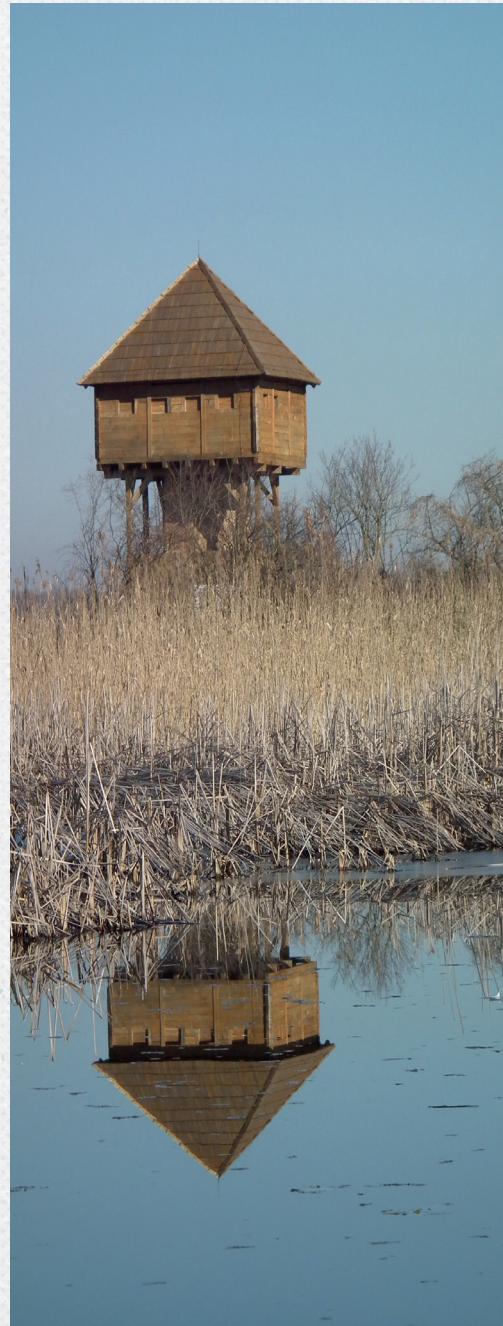
Adresa: Fumićeva 184, Repušnica
Telefon: +385 (0)44 652 427

VIDIKOVCI

- vidikovac *Žličarka*, Posebni (ornitološki) rezervat Krapje đol
- vidikovac *Rezac*, Posebni (ornitološki) rezervat Krapje đol
- vidikovac *Kiseličin vatreni plavac*, Kreše polje
- vidikovac *Vodomar*, selo Mlaka
- vidikovac *Bjelobrada čigra*, Poganovo polje
- vidikovac *Lonja*, polje iza sela Lonja
- vidikovac *Raznorotka*, Lonjsko polje iza sela Mužilovčica
- vidikovac *Roda*, Lonjsko polje iza sela Čigoč
- vidikovac *Kosac*, Lonjsko polje iza sela Repušnica
- vidikovac *Šaran*, Lonjsko polje iza sela Osekovo

Autor fotografije: Javna ustanova Park prirode Lonjsko polje

Autor fotografije: Javna ustanova Park prirode Lonjsko polje

Autor fotografije: Javna ustanova Park prirode Lonjsko polje

EDUKATIVNI PROGRAMI

EDUKATIVNI PROGRAMI ZA ODRASLE

Krapje Selo graditeljske baštine (za grupe do 50 osoba)

Sadržaj programa:

- dolazak u Prijamni centar Krapje
- edukativna šetnja kroz selo i prezentacija tradicijske posavske drvene arhitekture nastale u 18./19. st.
- posjet suvenirnici
- panoramska vožnja turističkim brodom *Katarina 1* po rijeci Savi, moguća je i kratka posjeta Čigoču, europskom selu roda

Dostupnost programa: ožujak - studeni
Trajanje programa: 3,5 - 4 h

Bijela roda u Čigoču (za grupe do 50 osoba)

Sadržaj programa:

- dolazak u Prijamni centar Čigoč
- kratko predavanje o bijeloj rodi
- edukativna šetnja kroz selo Čigoč, europsko selo roda, i promatranje gniazezda roda
- razgledanje etnografske zbirke obitelji Sučić
- šetnja u retenciji Lonjskog polja i promatranje izvornih pasmina domaćih životinja (posavski konj i turopoljska svinja)

Dostupnost programa: ožujak - kolovoz
Trajanje programa: 4 h

Autor fotografije: Javna ustanova Park prirode Lonjsko polje

Provedi dan u Lonjskom polju (za grupe do 50 osoba)

Sadržaj programa:

- dolazak u Prijamni centar Repušnica
- kratki film o Lonjskom polju
- edukativna šetnja Repušničkim poljem
- posjet Čigoču, europskom selu roda
- panoramska vožnja brodom po rijeci Savi i razgledavanje posavske arhitekture u Krapju

Dostupnost programa: ožujak - studeni

Trajanje programa: 8 h

Autor fotografije: Javna ustanova Park prirode Lonjsko polje

U zagrljaju Lonjskog polja i Trsnog gorja (za grupe do 50 osoba)

Sadržaj programa:

- dolazak u Prijamni centar Repušnica
- kratki film o Lonjskom polju
- vođena edukativna šetnja Repušničkim poljem
- posjet Muzeju Moslavina
- degustacija moslavačkih vina na lokalnim OPG-ima

Dostupnost programa: ožujak - studeni

Trajanje programa: 4 h

Autor fotografije: Javna ustanova Park prirode Lonjsko polje

Lonjsko polje za treću dob (za grupe do 50 osoba)

**Sadržaj programa namijenjen
umirovljenicima:**

- dolazak u Prijamni centar Krapje i šetnja selom graditeljske baštine
- kratak film o Lonjskom polju
- panoramska vožnja brodom po rijeci Savi i degustacija lokalnih proizvoda
- posjet Čigoču - europskom selu roda

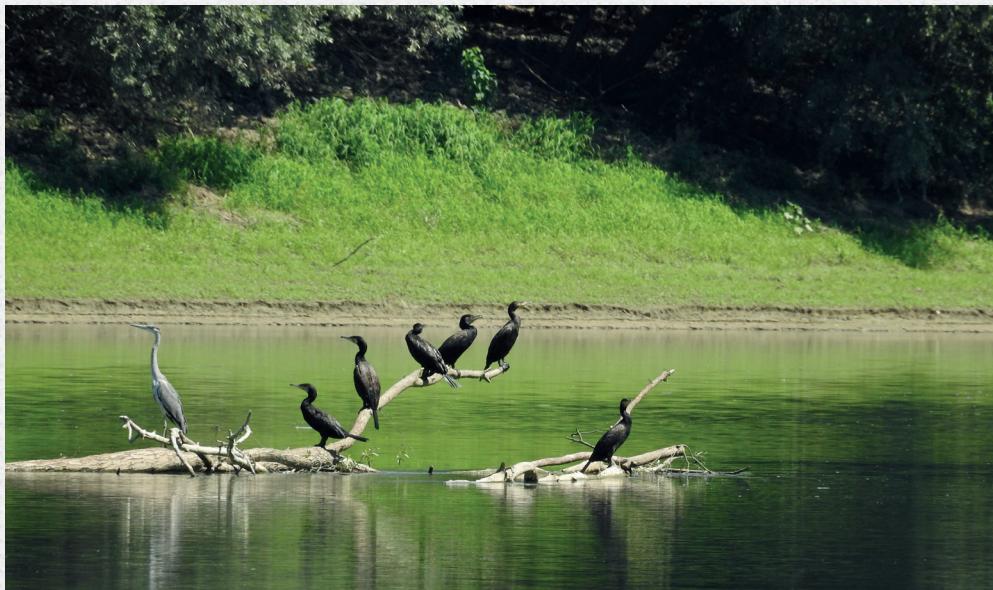
Dostupnost programa: ožujak - studeni
Trajanje programa: 4 h

Promatranje ptica u posebnom (ornitološkom) rezervatu Krapje đol (za grupe do 25 osoba)

Sadržaj programa:

- dolazak u prijamni centar Krapje br. 18
- *Power point* prezentacija i kratki promidžbeni film o Lonjskom polju
- odlazak u posebni (ornitološki) rezervat Krapje đol u prisutstvu vodiča s kratkim zaustavljanjem kod gatera sa izvornom pasminom turopoljske svinje
- promatranje ptica s promatračnicu
- promatranje stada izvorne pasmine slavonsko - srijemskog podolskog goveda
- vožnja brodom po rijeci Savi

**Dostupnost programa:
travanj - listopad (samo subotom)**
Trajanje programa: 6 h

Autor fotografije: Javna ustanova Park prirode Lonjsko polje

EDUKATIVNI PROGRAMI ZA MLADE

Posavski konj (za grupe do 50 učenika)

Sadržaj programa:

- dolazak u Prijamni centar Krapje br. 18
- edukativna šetnja kroz selo graditeljske baštine
- vožnja brodom po rijeci Savi (kapacitet broda 80 osoba)
- posjet suvenirnici
- edukativni program Posavski konj uz popunjavanje radnih listića
- razgledavanje i fotografiranje posavskog konja u dvorištu Prijamnog centra Krapje
- prema dogovoru moguć kratki posjet Čigoču, europskom selu roda

Dostupnost programa: ožuja - listopad
Trajanje programa: 4 h

Bijela roda u Čigoču (za grupe do 50 učenika)

Sadržaj programa:

- dolazak u Prijamni centar Čigoč
- kratko predavanje o rodama i promatranje roda dalekozorom
- obilazak sela i brojanje gniazežda, razgledavanje okućnica pod vodstvom stručnog vodiča
- povratak u igraonicu edukativnoga centra, popunjavanje radnih listića, razgledavanje
- tradicionalne stolarske radionice i suvenirnice

- odlazak u retenciju Lonjsko polje u selu Mužilovčici
- terensko izlaganje - tradicijsko stočarenje, značaj močvarnih područja i njihova ugroženost, nizinske poplavne šume, ptice močvarice, važnost Lonjskog polja u sustavu obrane od poplava
- fotografiranje

Dostupnost programa: travanj - listopad

Trajanje programa: 3,5 - 4 h

Vodozemci u Lonjskom polju (za grupe do 25 učenika)

Sadržaj programa:

- dolazak u Prijamni centar Krapje br. 18
- edukativna šetnja kroz selo graditeljske baštine
- vožnja brodom po rijeci Savi (kapacitet broda 80 osoba)
- posjet suvenirnici
- edukativni program *Vodozemci*, hvatanje žaba, određivanje vrsta, popunjavanje radnih listića

Dostupnost programa: travanj - kolovoz
Trajanje programa: 4 h

Ptica kosac tajnoviti livadni pjevač (za grupe do 50 učenika)

Sadržaj programa:

- dolazak u Prijamni centar Krapje br. 18
- prezentacija Parka prirode u prezentacijskoj dvorani (kratki promidžbeni film)
- uvod u edukativni program

Ptica kosac – neumorni livanđni pjevač

- posjet suvenirnici
- odlazak u Lonjsko polje, vođena šetnja, popunjavanje edukativnih listića (na terenu se upoznaje s tradicijskim stočarenjem i izvornim pasminama)

Dostupnost programa: travanj - listopad

Trajanje programa: 3,5 h

VIKEND PROGRAM (ZA INDIVIDUALNE I OBITELJSKE POSJETE)

Sadržaj programa:

- dolazak u Prijamni centar Krapje, Čigoč, Repušnica i/ili Osekovo (slobodan izbor posjetitelja)
- Čigoč - priča o bijeloj rodi i razgledavanje Čigoča, europskog sela roda, i etnografske zbirke obitelji Sučić
- Krapje - vožnja čamcima na solarni pogon ili plovilom *Vodomar* po rijeci Savi
- Krapje - vođena šetnja selom graditeljske baštine u Krapju
- Krapje - vožnja *oldtimer* traktorskom prikolicom
- Krapje - šetnja *Stazom graničara* i promatranje ptica u ornitološkom rezervatu Krapje dol
- Mužilovčica, Repušnica, Osekovo - šetnja u retenciji Lonjskog polja
- mogućnost kupnje lokalnih proizvoda OPG-a

Dostupnost programa: ožujak - listopad

Cjenik ulaznica za sve edukativne programe istaknut je na mrežnoj stranici ustanove na adresi www.pp-lonjsko-polje.hr, a sve organizirane dolaske potrebno je najaviti *online* ili na e-mail adresu: info@pp-lonjsko-polje.hr.

Autor fotografije: Javna ustanova Park prirode Lonjsko polje

Autor fotografije: Javna ustanova Park prirode Lonjsko polje

ODMOR I REKREACIJA

PJEŠAČKE STAZE

Za ljubitelje boravka u prirodi i one koji žele upoznati unutrašnjost Lonjskog polja na raspolaganju je nekoliko markiranih pješačkih staza: *Staza Posavaca* u Čigoču, *Staza graničara* u Krapju, *Tenina staza* u Lipovljanim, *Košćeva staza* u Repušnici i *Crna roda* u Osekovu. Ostale staze koje mogu poslužiti za pješačenje, a nisu uredene niti označene na karti, nasipi su uz rijeku Savu ili tzv. obrambeni nasipi uz retenciju Lonjskog polja.

Za obilazak pješačkih staza potrebno je prikladno se odjenuti (udobne cipele i sportska odjeća), a za vrijeme kišnih razdoblja čizme su najbolja obuća. Na stazama nema pitke vode pa je potrebno ponijeti dovoljno tekućine.

CIKLOTURIZAM

Bicikl je ekološki prihvatljiv i praktičan način kretanja, ali i znak zdravog načina života. U svim prijamnim centrima u Parku prirode Lonjsko polje moguće je iznajmiti bicikl i uživati u posavskom i moslavačkom krajoliku. U prijamnom centru *Crna roda* u Osekovu moguće je iznajmiti i bicikle na električni pogon. Bez obzira na dob, uzrast, težinu ili trenutnu fizičku spremu - na rutama Parka prirode Lonjsko polje svatko može voziti bicikl.

Biciklističke rute u Parku prirode Lonjsko polje lagane su i ugodne za vožnju, pogodne za obiteljski turizam i rekreaciju. Visinska razlika gotovo je neprimjetna jer nema značajnijih uspona, a gustoća prometa na cestama kojima prolaze rute je slabog intenziteta, što vožnju čini sigurnijom. Desetak seoskih domaćinstava koja se bave turizmom nude biciklistima mogućnost okrijepe i uživanje u posavskim i moslavačkim kulinarskim specijalitetima, a usluga noćenja u tradicijskim drvenim

kućama pruža idealan *bike & bed* smještaj. Na području Parka postoji osam biciklističkih ruta u ukupnoj dužini od oko 310 km, a sve informacije o njima mogu se dobiti u prijamnim centrima.

Vođena biciklistička ruta 32 km (za grupe do 25 osoba)

Dolazak u Prijamni centar Krapje 18, prezentacija Parka prirode Lonjsko polje te uvod u rutu i plan obilaska. Prvi dio etape ide od Krapja, sela graditeljske baštine do sela Mužilovčica, i za ovaj dio karakteristična je vožnja uz rijeku Savu i njene rukavce, ravna cesta bez uzvisina i sela u kojima prevladavaju drvene kuće. U Mužilovčici je prva stanka, za vrijeme koje se može iskoristiti mogućnost degustacije tradičkih proizvoda na seoskom gospodarstvu, te kratki odmor.

Put dalje vodi nekoliko kilometara po makadamskom putu do poplavnog područja Lonjskog polja, gdje se grupa upoznaje sa značajem močvarnih područja i njihovom ugroženošću, nizinskim poplavnim šumama, te biljnim i životinjskim vrstama značajnima za ovo područje. Nakon toga vraća se u selo Mužilovčica i kreće se prema selu Čigoč, europskom selu roda, gdje ova ruta i završava. Tu je moguće je organizirati i gastronomsku ponudu. Za ovaj program moguće je unajmiti bicikl u Parku prirode, kao i prevesti ga do određene lokacije (usluge se izvršavaju prema cjeniku PPLP-a).

Dostupnost programa: ožujak - listopad
Trajanje programa: 6 h

Vođena biciklistička ruta 74 km (za grupe do 25 osoba)

Dolazak u Prijamni centar Krapje 18, prezentacija Parka prirode Lonjsko polje te uvod u rutu i plan obilaska. Prvi dio etape ide od Krapja, sela graditeljske baštine do sela Mužilovčica, i za ovaj dio karakteristična je vožnja uz rijeku Savu i njene rukavce, ravna cesta bez uzvisina i sela u kojima prevladavaju drvene kuće. U Mužilovčici je prva stanka, za vrijeme koje se može iskoristiti mogućnost degustacije tradičkih proizvoda na seoskom gospodarstvu, te kratki odmor.

Put dalje vodi nekoliko kilometara po makadamskom putu do poplavnog područja Lonjskog polja, gdje se grupa upoznaje sa značajem močvarnih područja i njihovom ugroženošću, nizinskim poplavnim šumama, te biljnim i životinjskim vrstama značajnima za ovo područje. Nakon toga kreće se prema selu Čigoč, europskom selu roda. Nakon kratkog odmora i okrijepe, ruta produžuje za selo Svinjičko, s makadamskom cestom, napušta se Posavina i ulazi se na područje Moslavine, kroz mjesta Stružec, Osekovo i Voloder. Na kraju rute može se na moslavačkim vinskim cestama organizirati degustacija vina i gastronomsku ponudu.

Dostupnost programa: ožujak - listopad
Trajanje programa: cijeli dan

Autor fotografije: Javna ustanova Park prirode Lonjsko polje

Autor fotografije: Javna ustanova Park prirode Lonjsko polje

Autor fotografije: Javna ustanova Park prirode Lonjsko polje

Autor fotografije: Javna ustanova Park prirode Lonjsko polje

REKREATIVNI SADRŽAJI NA VODI

Vožnja turističkim brodom

Turistički brod *Katarina 1* ima kapacitet 70 osoba. Taj brod je namijenjen kružnim izletničkim vožnjama koje su postale jedna od najvećih atrakcija turističke ponude Parka prirode Lonjsko polje. Krstarenje rijekom do ušća Une u Savu, plovidba ispod cestovnog i željezničkog mosta te specifični riječni krajobraz ostaju izletnicima u trajnom i ugodnom sjećanju. Povoljni hidrološki uvjeti omogućuju također i plovidbu rijekom Unom. Posebnu pogodnost ovog plovila predstavlja vrlo velik prostor palube, što tijekom plovidbe omogućava provođenje edukativnih, promotivnih i zabavnih sadržaja, kao i gastronomске ponude.

Vožnja čamcem

Ustanova nudi vožnju čamcem *Vodomar* i čamcima na solarni pogon. Edukativno-turistički čamac *Vodomar* ima pristanište u Drenovom Boku, dugačak je 15 m i ima kapacitet 12 osoba te nudi mogućnost vožnje na rijeci Savi. Atraktivni riječni krajobraz s galerijama vrbe i topole, tradicijske posavske seoske strukture, bogat ptičji svijet, meandri kao i pješčani sprudovi ne ostavljaju nikog ravnodušnim i upravo su idealni za osebujan posavski fotosafari.

Kao posebnu atrakciju u Parku prirode Lonjsko polje izdvajamo mogućnost plovidbe čamcima na solarni pogon. Vožnja tim nečujnim čamcima koji imaju kapacitet sedam osoba predstavlja poseban ugođaj na rijeci Savi.

Vožnja kanuom

U svim prijamnim centrima Parka moguće je iznajmiti kanu. Vožnja kanuom moguća je na rijekama Strug i Lonji, na rukavcima Save u Čigoču i Mužilovčici kao i na materijal grabama u Repušnici. Strug i Lonja zadržali su mjestimično još uvijek svoj prirodni tok, a rekreacija kanuom u oazi zelenila predstavlja pravi užitak i nezaboravan aktivni odmor cijele obitelji. Svaki kanu ima kapacitet tri osobe, a sadržava i dodatnu opremu (veslo i sigurnosni prsluk).

Jahanje na konjima

U sklopu Prijamnog centra Repušnica markirana je konjička ruta *Na sedlu kroz močvaru*. Ta ruta je dugačka 5 km, počinje u Prijamnom centru Repušnicom, vodi do Vrbaka i završava na izletištu Čeperlin na rijeci Lonji. Prvi dio staze je tvrdi put koji vodi uz poplavne pašnjake, a drugi dio je zemljani i prolazi vlažnim travnjacima visokih šaševa te kroz šumu poljskog jasena. Obilazak konjima traje oko pet sati s povratkom.

PRAVILA PONAŠANJA U PARKU PRIRODE LONJSKO POLJE

- Ulaznice možete kupiti u prijamnim centrima u Osekovu, Čigoču, Repušnici i Krapju.
- Posjet posebnim ornitološkim rezervatima Krapje dol i Rakita potrebno je najaviti Upravi Parka. Posjeti tim područjima dopušteni su istovremeno samo u manjim grupama.
- Poštujte privatnost stanovnika Parka prirode.
- Biljni svijet je utoчиште i hrana mnogim životnjama. Stoga nemojmo brati gljive i biljke!
- Ulazak u poplavno područje/retenciju Lonjskog polja (polje iza nasipa u selu Čigoč, Kratečko, Mužilovčica, Lonja, Suvaj, Repušnica, Gračenica, Osekovo) nije moguć sa motornim vozilima, a nakon ulaska potrebno je zatvoriti vrata.
- U zaštićenom području krećite se obilježenim pješačkim stazama i biciklističkim rutama. U nekim dijelovima Parka još uvijek postoji opasnost od mina, pa je preporučljivo da Mokro i Poganovo polje posjećujete uz prethodnu najavu Upravi Parka.

- Približavanje divljim životinjama može uzrokovati stres. Promatrazte ih mirno i tiho, bez uznemirivanja, tjeranja, lova ili oštećivanja njihova gniazda ili staništa.
- Domaće životinje na slobodnoj ispaši pripadaju njihovim vlasnicima, oni brinu o njima i nije ih potrebno uznemiravati ili hraniti, nego samo promatrati s prihvatljive udaljenosti.

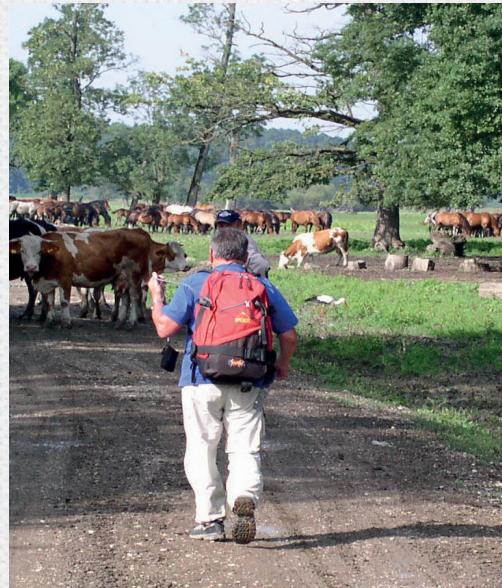
Autor fotografije: Javna ustanova Park prirode Lonjsko polje

KAKO SE PRIPREMITI ZA BORAVAK U PARKU?

Lonjsko polje je močvarno područje, no u njemu ipak može biti i vrlo vruće. Na području Parka ima malo trgovina i restorana, pa Vas molimo da vodite računa o tome da ponesete dovoljno hrane i pića.

Da bi Vaš posjet parku bio što ugodniji, preporučujemo da ponesete sljedeće

- terensku obuću (po mogućnosti i rezervni par obuće);
- košulju dugih rukava i duge hlače (zbog komaraca);
- kremu protiv komaraca
- kapu, šešir ili štitnik od sunca (hodanje otvorenim područjem);
- dovoljnu količinu tekućine (vode, čaja ili nekog osvježavajućeg napitka).

Autor fotografije: Javna ustanova Park prirode Lonjsko polje